

ומחותני הרב הגאון ר' שלמה יהודה הכהן שליט"א האבד"ק זגערש כתב לי להעיר, דאפי' אי אמרינן דממון אחרים לא נדחה אף מפני סכ"נ, זה דוקא בגזל גמור, אבל היכי שלוקח על מנת להחזיר אע"פ שגם על מנת למיקט עובר בכל תגזול, אבל להציל עצמו באופן זה מותר, ויש להאריך בכ"ז אך אכ"מ, וע"ע בשו"ת חת"ס או"ח סוס"י ר"ח על מה שנסתפק הגרצ"ח אי מותר להיות חמסן להציל נפשו ע"י ביומא פ"ג ב' קפחתי את הרועה ע"ש, והא דאל יחתמו שקר בכתובות י"ט מילתא דעכ"פ הי' להם לשלם להך מכיסם אחר שחתמו וכו' ע"כ.

★ ★

בגמ': כיון שראו אותה העו קשורה בכרעי המטה חזרו לאחוריהם ואמרו לסטים מזויין בביתו של זה ואנו נכנסין אצלו ישבו ובדקו ולא מצאו בו אלא אותו עון של אותה העו.

ביפה תלמוד הקשה, אם כן כיצד צייתה התורה להביא פסח מן הכבשים ומן העיזים, הרי זה ליסטים מזויין, והניח בצריך עיון.

★ ★

בקובץ שיעורים הקשה, כיצד ידעו שאין בו אלא עוון זה בלבד, ואיך אפשר לברר דבר כזה, שמא עבר עבירות בסתר או בהרהור הלב וכתוב האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב, והיה אפשר לומר שנתברר להם ברוח הקודש, ברם עדיין צריך עיון, למה ישבו ובדקו, מאי נפקא מינה מזה.

ותירין, משום דמבקר החולה צריך לעוררו לשוב בתשובה, ועל כן בדקו אם יש בו איזה עון יזכירוהו שצריך לשוב.

★ ★

בגמ': מי שנדר ליקח בית ולקח אשה בארץ ישראל אין מחייבין אותו ליקח מיד אלא עד שמצא את ההוגנת לו כו' אלא להגון לה.

בשו"ת הרשב"א (חלק ה' סי' רכ"ט) נשאל ע"ד מי שנשבע שישלם עד י' ליטריין עבור לשכור מלמד לבנו, ומצא מלמד בפחות מזה, אי צריך לשכור ביותר.

ובתשו' אבני נזר (חו"מ סי' קצ"ג בתשובה מאביו בעל האגודת אזור האבד"ק ביאלא) הביא מכאן ראייה למש"כ הרמב"ן בפרשת משפטים דחז"ל דייקו ואמרו "שניתנה רשות לרופא לרפאות" ולא אמרו שניתנה רשות לחולה להתרפאות, אלא כיון שבא החולה להתרפאות, כי נהג ברפואות והוא לא היה מעדת ה' שחלקם בחיים, אז מותר לרופא לרפאותו, אבל "מה חלק לרופאים בבית עושי רצון ה' אחר שהבטיח ה' והסירותי מחלה מקרבך", דלפ"ז אתי שפיר דלא היה לחסיד זה לעבור על איסור ולהכניס עז לביתו עפ"י עצת הרופאים, ועע"ש.

★ ★

בספר חסידים (ברלין) כתב (בסי' תתתשע"ז) דאף דאין דבר עומד בפני פיקוח נפש, "אבל מעשה דעז, אתי לידי חילול ד', שיאמרו שמותר לרעות בהמה דקה בארץ ישראל, וחוליו אינו ניכר, שמי ששומע קול העו בביתו, חושב שהוא אינו חושש לדברי חכמים, וזהו חילול ד' כו'".

ובס' משנת פיקוח נפש (ס' ל"ד אות ז') הביא לפרש, דהטענה היתה על אותו חסיד, שהי' צריך לפרסם מחלתו, או להסתיר את העו, כדי למנוע חילול ד', שלא יהי' נראה שהוא מזלזל בתקנת חכמים שלא לגדל בהמה דקה.

ועיין מש"כ הגאון ר' רפאל שפירא מוולוז'ין בספרו תורת רפאל (סי' ל"ח) בביאור הסוגיא.

★ ★

בגמ': מעשה בחסיד אחד וכו' אין לו תקנה עד שינק וכו' אלא אותו עון של אותה העו וכו'.

בשיטמ"ק כאן כתב, דאף דבמקום פקוח נפש הותרו כל האיסורין להתרפאות בהם, אבל דבר שנאסר מחשש פסידת אחרים, ראוי להחמיר בו גם כה"ג ע"כ.

והוסיף ע"ז בפרדס יוסף (ר"פ בראשית):

ולכאוי' לא נמצא איסור שלא יהיה נדחה מפני פקו"נ. ועי' שטמ"ק כתובות דף י"ט דר"מ ס"ל דמדינא יהרוגו ואל יחתמו שקר דאף פקו"נ אינו נדחה מפני גזל, מ"מ זה דוקא לר"מ ואנן לא פסקינן כן, ועי' ב"ק ד"ס ע"ב אי מותר להציל עצמו בממון חבירו, וע"ע בפרשת דרכים דרוש י"ט, ובאמת בירושלמי פ"ט ה"י מסוטה הביא האי מעשה דחסיד אחד, וכתב שם ביפה מראה דלא היה שם סכנה דאל"ה הוי שרי, וע"ש בקרבן העדה.